

2026-02-18

Ärendenummer:

NV-07136-24

SKS 2024/3425

SJV 4.3.17-01324/2025

HaV 2024-003726

BV 7132/2024

Bilaga 3

Författningsförslag

Förslag till nationell
restaureringsplan och
författningsändringar till
följd av EU-förordning om
restaurering av natur

Författningsförslag

1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken (1998:808)

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken (1998:808)

dels att 2 kap. 7 §, 22 kap. 25 § och 24 kap. 5 § ska ha följande lydelse,
dels att det i balken ska införas fyra nya paragrafer, 2 kap. 6 a § och 7 kap. 33–35 §§, samt närmast före 2 kap. 6 a § och 7 kap. 34 § två nya rubriker av följande lydelse.

2 kap.

Kraven om kontinuerlig förbättring och icke-försämring i EU:s naturrestaureringsförordning

6 a §

Kraven i 2–5 §§ och 6 § första stycket ska tillämpas så att kontinuerlig förbättring kan ske och avsevärd försämring förhindras i enlighet med artiklarna 4.11, 4.12, 5.9, 5.10 och 9.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869, med tillämpning av de möjligheter till undantag som framgår i artiklarna 4.14, 4.15, 4.16, 5.11, 5.12, 5.13 och 6.1 första meningen i nämnda förordning.

7 §

Kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. När det är fråga om en totalförsvarsverksamhet eller en åtgärd som behövs för totalförsvaret, ska vid avvägningen hänsyn tas även till detta förhållande.

Kraven i 2-5 §§, 6 § första stycket och 6 a § gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. När det är fråga om en totalförsvarsverksamhet eller en åtgärd som behövs för totalförsvaret, ska vid avvägningen hänsyn tas även till detta förhållande.

Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa 5 kap. 4 och 5 §§.

Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa 5 kap. 4 och 5 §§.

7 kap.

33 §

Bestämmelserna i denna balk om miljöskyddsområden i 7 kap. 19 § ska även tillämpas i Sveriges ekonomiska zon.

Föreskrifter eller dispens som meddelas med stöd av 7 kap. 20 § ska om området är beläget helt eller delvis i den ekonomiska zonen meddelas av regeringen.

Bestämmelser om hänsyn till folkrättsliga grundsatser finns i 10 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.

Naturrestauration

34 §

Det ska finnas en nationell plan för naturrestauration enligt artiklarna 14-19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869.

Regeringen ska till Europeiska kommissionen lämna in

1. utkast till nationell restaureringsplan enligt artikel 16 i naturrestaureringsförordningen,

2. slutlig nationell restaureringsplan enligt 17.6 naturrestaurationförordningen, och

3. reviderad nationell restaureringsplan enligt artikel 19 i naturrestaurationförordningen.

35 §

Regeringen får meddela föreskrifter om skyldigheter för kommuner att lämna underlag till statliga myndigheter som rör Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869.

22 kap.

25 §

En dom som innebär att tillstånd ges till en verksamhet ska i förekommande fall innehålla bestämmelser om

1. den tid som tillståndet ska gälla,
2. verksamhetens ändamål, läge, omfattning, säkerhet och tekniska utformning i övrigt,
3. tillsyn, besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod,
4. skyldighet att betala ersättning eller att utföra skadeförebyggande åtgärder samt hur betalningen ska ske,
5. skyldighet att betala avgifter,
6. de villkor om utsläpp, begränsningsvärden och bästa möjliga teknik som
 - a) behövs för att anpassa tillämpningen av sådana föreskrifter om försiktighetsmått som har meddelats med stöd av denna balk, om föreskrifterna medger eller förutsätter sådan anpassning, eller
 - b) annars behövs för att hindra eller begränsa skadlig påverkan på grund av föroreningar,
7. de villkor som behövs avseende hantering av kemiska produkter i verksamheten, om hanteringen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
8. de villkor som behövs om avfallshantering, återvinning och återanvändning, om hanteringen, återvinningen eller återanvändningen kan medföra olägenheter för den yttre miljön,
9. de villkor som behövs för att verksamheten inte ska medföra någon sådan försämring eller något sådant äventyr som avses i 5 kap. 4 § första stycket,
10. de villkor som behövs med avseende på hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser,
11. de villkor som behövs med avseende på avhjälpande av miljöskada och ställande av säkerhet,
12. de villkor som behövs för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön,
13. de villkor som i övrigt behövs för att skydda värdefulla natur- och kulturmiljöer eller för att förhindra annan skada på eller olägenhet för omgivningen,

14. de villkor som behövs för att förhindra avsevärd försämring av områden,

14. den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas,

15. den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas,

15. den förlust av vatten eller annat som en tillståndshavare enligt 31 kap. 22 och 23 §§ är skyldig att underkasta sig utan ersättning, och

16. den förlust av vatten eller annat som en tillståndshavare enligt 31 kap. 22 och 23 §§ är skyldig att underkasta sig utan ersättning, och

16. rättegångskostnader.

17. rättegångskostnader.

Om tillståndet avser arbeten för vattenverksamhet, ska den tid som arbetena ska vara utförda inom (arbetstid) anges i domen. Denna tid får överstiga tio år endast om arbetena utgör ett led i en verksamhet som tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse och av särskilda skäl inte kan slutföras inom tio år. I fråga om miljöfarlig verksamhet ska den tid som verksamheten ska ha satts igång inom (igångsättningsstid) anges i domen.

Mark- och miljödomstolen får överlåta åt en tillsynsmyndighet att besluta villkor av mindre betydelse.

Ytterligare bestämmelser om vad en dom i ett mål om vattenverksamhet och vattenanläggningar ska innehålla finns i 7 kap. 6 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

24 kap.

5 §

I fråga om miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet får tillståndsmyndigheten ompröva tillstånd när det gäller en bestämmelse om tillåten produktionsmängd eller annan liknande bestämmelse om verksamhetens omfattning, samt ändra eller upphäva villkor eller andra bestämmelser eller meddela nya sådana

1. när, från det tillståndsbeslutet fick laga kraft, det förflutit tio år eller den kortare tid som, på grund av vad som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer,

2. om verksamheten med någon betydelse medverkar till att en miljökvalitetsnorm inte följs,

3. om den som har sökt tillståndet har vilselett tillståndsmyndigheten genom att lämna oriktiga uppgifter eller låta bli att lämna uppgifter av betydelse för tillståndet eller villkoren,

4. när tillståndet eller villkor som gäller för verksamheten inte har följts,

5. om det genom verksamheten uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts,

6. om förhållandena i omgivningen har ändrats väsentligt,
7. om en från hälso- eller miljösynpunkt väsentlig förbättring kan uppnås med användning av någon ny process- eller reningsteknik,
8. om användandet av någon ny teknik för mätning eller uppskattning av förorening eller annan störning skulle medföra väsentligt bättre förutsättningar för att kontrollera verksamheten,
9. om verksamheten helt eller till väsentlig del är förlagd inom ett område där förbud råder enligt en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 9 kap. 4 §,
10. för att förbättra en anläggnings säkerhet,
11. om det visar sig att anordningar som har vidtagits eller villkor som har meddelats till skydd för fisket med stöd av 11 kap. 8 § eller enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet är mindre ändamålsenliga, *eller*
11. om det visar sig att anordningar som har vidtagits eller villkor som har meddelats till skydd för fisket med stöd av 11 kap. 8 § eller enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet är mindre ändamålsenliga,
12. om det kan antas att en säkerhet som ställts enligt 9 kap. 6 e §, 15 kap. 35, 36 a eller 37 § eller 16 kap. 3 § inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs.
12. om det kan antas att en säkerhet som ställts enligt 9 kap. 6 e §, 15 kap. 35, 36 a eller 37 § eller 16 kap. 3 § inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs, *eller*
13. om det behövs för att uppfylla Sveriges förpliktelser till följd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869.

I fall som avses i första stycket 5 får tillståndsmyndigheten också besluta om andra åtgärder som behövs för att förebygga eller minska olägenheter för framtiden.

2 Förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787)

Härigenom föreskrivs i fråga om fiskelagen (1993:787)
att 20 § ska ha följande lydelse.

20 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken hänsyn som ska tas till naturvårdens intressen vid fiske.

Föreskrifterna får inte vara så ingripande att fisket avsevärt försvåras.

Andra stycket gäller inte

1. föreskrifter som behövs för att förhindra att fiske i havet medför

a) en försämring av den livsmiljö eller de livsmiljöer som avses att skyddas i ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 miljöbalken, eller

b) att den art eller de arter som avses att skyddas i ett sådant naturområde utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av arten eller arterna, och

2. föreskrifter om förbud mot fiske med redskap som släpas i botten i områden i havet som

a) har förklarats som nationalpark enligt 7 kap. 2 § miljöbalken,

b) har förklarats som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken,

c) utgör ett biotopskyddsområde enligt sådana föreskrifter eller beslut som avses i 7 kap. 11 § miljöbalken, eller

d) har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 miljöbalken.

Andra stycket gäller inte

1. föreskrifter som behövs för att förhindra att fiske i havet medför

a) en försämring av den livsmiljö eller de livsmiljöer som avses att skyddas i ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 miljöbalken, eller

b) att den art eller de arter som avses att skyddas i ett sådant naturområde utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av arten eller arterna, och

2. föreskrifter om förbud mot fiske med redskap som släpas i botten i områden i havet som

a) har förklarats som nationalpark enligt 7 kap. 2 § miljöbalken,

b) har förklarats som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken,

c) utgör ett biotopskyddsområde enligt sådana föreskrifter eller beslut som avses i 7 kap. 11 § miljöbalken, eller

d) har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 miljöbalken.

3. föreskrifter som är nödvändiga för att uppfylla de krav som anges i artikel 4 och 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869.

3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

att bilaga 1 ska ha följande lydelse:

Bilaga 1

8. Ålgräsäng

*Ett område som omfattar bottnar i marin eller brackvattenmiljö med vegetation dominerad av sammanhängande bestånd av ålgräs (*Zostera marina*) och/eller dvärgålgräs (*Zostera noltii*).*

4 Förslag till förordning (xxxx:xx) om restaurering av natur

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om restaurering av natur. Den kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869, här benämnd naturrestaureringsförordningen.

Förordningen är meddelad med stöd av

- 7 kap. 35 § miljöbalken i fråga om kommuners skyldighet att lämna underlag enligt 6 §,
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

2 § Ord och uttryck i denna förordning har samma betydelse som i naturrestaureringsförordningen.

Nationell restaureringsplan

3 § Naturvårdsverket ska efter beslut av regeringen enligt 7 kap. 34 § miljöbalken offentliggöra den nationella planen.

4 § Naturvårdsverket ska senast den 30 juni 2031 och därefter om övervakningen indikerar att de åtgärder som fastställts i den nationella restaureringsplanen inte är tillräckliga, lämna ett underlag till regeringen för att revidera den nationella planen inklusive förslag på kompletterande åtgärder. Ett underlag ska i vart fall lämnas vart tionde år.

{Övervakning}

Ansvaret föreslås utredas vidare i regeringsuppdrag, se avsnitt 4.5.

Rapportering

5 § Naturvårdsverket ansvarar för rapportering till Europeiska kommissionen och tillgängliggörande av information för allmänheten enligt artikel 21 i naturrestaureringsförordningen.

Myndigheternas underlag

6 § Myndigheter och kommuner ska lämna det underlag till Naturvårdsverket som behövs för att verket ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 4, 5 och 8 §§.

Myndigheter och kommuner ska lämna det underlag till Havs- och vattenmyndigheten som behövs för att myndigheten ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 9 §.

7 § Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten ska informera myndigheterna och kommunerna om vid vilken tidpunkt underlaget enligt 6 § behöver lämnas in till Naturvårdsverket samt Havs- och vattenmyndigheten och vilken utformning underlaget ska ha.

Kartläggning

8 § Naturvårdsverket ska sammanställa information om tillståndet för livsmiljötyper enligt artikel 4.9 i naturrestaureringsförordningen.

9 § Havs- och vattenmyndigheten ska sammanställa information om tillståndet för livsmiljötyper enligt artikel 5.7 samt den information som krävs enligt artikel 9 i naturrestaureringsförordningen.

Denna förordning träder i kraft den xxx 2026.